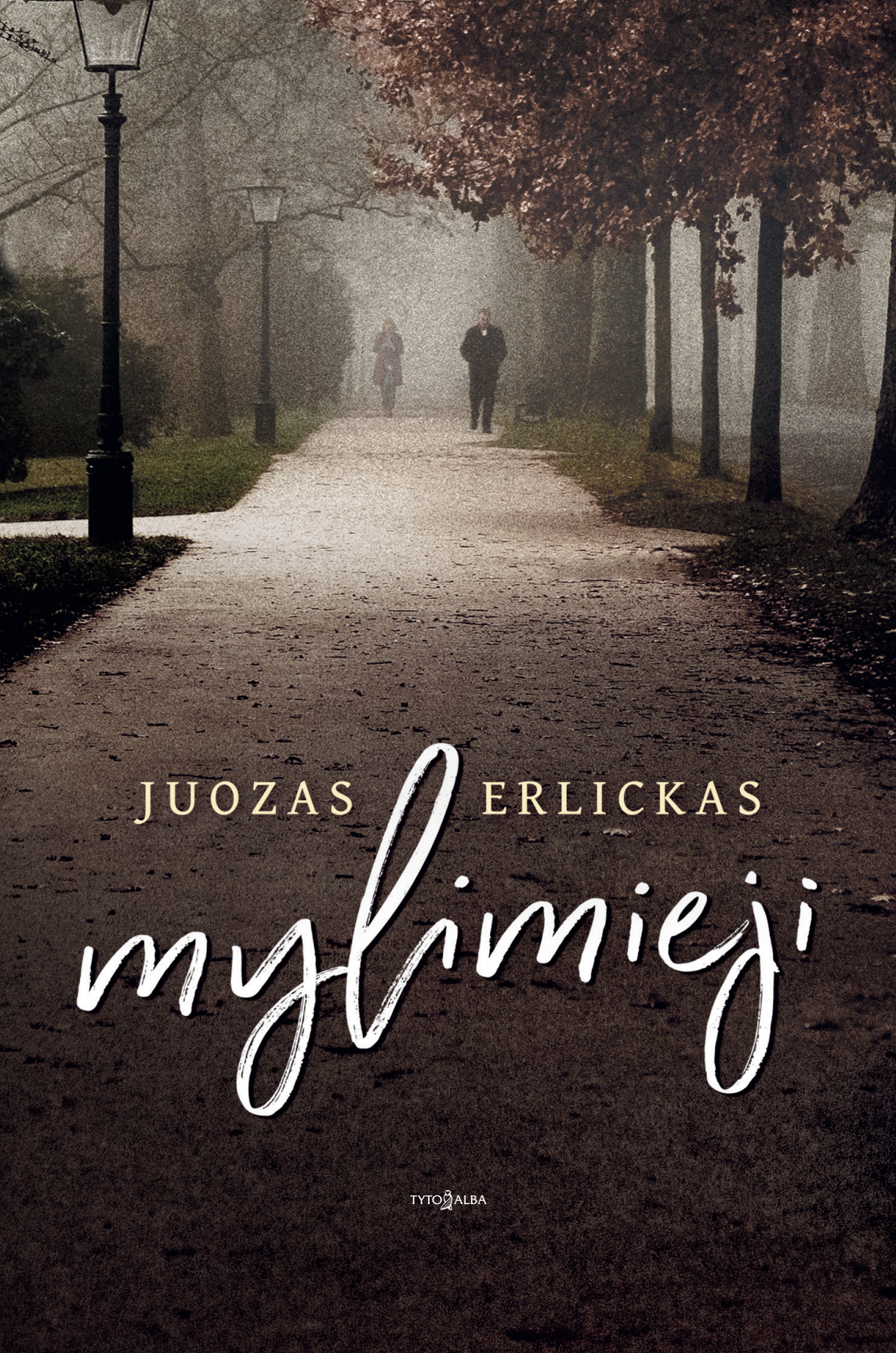

A misty, autumnal park path with trees and people in the distance.

JUOZAS ERLICKAS

mylimieji

TYTO ALBA

JUOZAS ERLICKAS

mylimieji

VILNIUS 2020

Leidinio bibliografinė informacija pateikiama Lietuvos nacionalinės Martyno Mažvydo bibliotekos Nacionalinės bibliografijos duomenų banke (NBDB).

Šį leidinį draudžiama atgaminti bet kokia forma ar būdu, viešai skelbti, taip pat padaryti viešai prieinamą kompiuterių tinklais (internete), išleisti ir versti, platinti jo originalą ar kopijas: parduoti, nuomoti, teikti panaudai ar kitaip perduoti nuosavybėn.

Draudžiama šį kūrinį, esantį bibliotekose, mokymo įstaigose, muziejuose arba archyvuose, mokslinių tyrimų ar asmeninių studijų tikslais atgaminti, viešai skelbti ar padaryti visiems prieinamą kompiuterių tinklais tam skirtuose terminaluose tų įstaigų patalpose.

© Juozas Erlickas, 2020

© „Tyto alba“, 2020

ISBN 978-609-466-526-4

Padėtis

Vėl tas pats! Užuoat sėdęs prie darbo stalo, aš sėdžiu po stalu, o kai praeina žmona, apsimetu, kad esu ne tikras, o pliušinis...

Ant mano lovos tupi šuo ir stebi mane. Šuo tikras, todėl aš jam įtartinas – vengia su manim žaist. Ir aš privengiu šuns. Jei būčiau drąsesnis, pririščiau prie uodegos skardinę ir išginčiau į stotį.

Bet jau kuris laikas į savo šunį kreipiuosi „jūs“ ir net gatvėj nevedžioju už pavadėlio – tai būtų rimtas ano garbės ir orumo pažeidimas.

Paprastą žmogų, kurį kas nori gali net už nosies vedžiot, tai nekaip nuteikia...

Tiesa, gatvėj ir šuo kartais pakelia kokį mano numestą niekniekį. Bet aš tai visados seku jam įkandin su skrybėle...

Susinervinęs baksteliu šluotkočiu.

– Parodyk, kvaily, gyvūnų teises.

Šunėkas nusigręžia su panieka.

Žmona rodo mane kažkokiam ponui su barzda: mat kas išėjo!..

Tas ponas... Kartais ir jį randu savo lovoj. Pasišiaušęs, akutės tik laksto į šalis – nepanašu, kad norėtų su manim žaist...

Kodėl mano lovoj negalėtų kokia daili dama įsikurt? Gal dailiajai lyčiai lova per prasta? O gal žmona jas atbaido? Charakteris tai ne iš maloniųjų...

Sunku man...

Paprasti santykiai

- Gal norėtum, kad Petras išeitų? – klausia žmona.
- Tikrai, – muistosi Petras. – Gal aš trukdau?
- Tai kad nieko neveikiu, – numoju ranka. – Eikit gult.

Man patinka, kai žmona su kitu mūsų namuose. Tikrai blogiau, jei valkiosis gatvėm, šlaistysis po barus ar ieškos kur tamsios vietos. Dar vėjas perpūs...

...Neprabėgus nė valandai jie grįžta iš miegamojo. Petras sumišęs krapšto pakaušį.

- Jaučiuosi kažkaip...
- Tai aš kaltas, – sakau. – Galėjau kavos atnešt į lovą.
- Tarp mudviejų nieko rimto, – aiškina žmona.
- Gal Petras dar surimtės, – guodžiu.

Silpna moteris. Ir Petras silpnas. Ir aš ne iš stipriųjų. O jei dar imtume visi meluoti, slapstyti...

Va tada tikrai būtų negerai.

Nepaprasti santykiai

Šįvakar aš pats einu pas moterį, pas kaimynę...

Sėdim virtuvėj, apšnekam pažįstamus... Daros nuobodu.
Gal pakviest ją į lovą?

Tai kad lova – ne mano!

Gal be žodžių pult, drabužius draskyt, kaip rodo filmuose...

Jau imu nervintis... Gal su kaimynu pasitart?

– Kur jūsų vyras?

– Kabinete rašo...

„Galėtų man instrukciją parašyt...“

– Miegoti laikas... – žiovauja ponias.

Man net kūnas pagaugais... Juk „miegoti“ vienaip skamba
su žmona ir visai kitaip su moterim...

Bet jei vyras netoliese... Andai gyrėsi rašęs romaną apie
meilę, tad išgirdęs braškant lovą, ko gero, ateis pasižiūrėt.
Rašytoją tie dalykai turėtų domint.

– Vėlu jau... – dūsauja ponias.

Norėčiau nuraminti, paaiškinti, kad niekada nevėlu. Tik
pats netikiu, jaučiuos išsekęs ir šliaužiu prie durų...

Bet jei šūktels: „Juozai!..“

– Juozai, – girdžiu kaimyno bosą. – Eikš, paskaitysiu, ką
parašiau.

Atsidūstu ir einu. Gal pasiklausius aiškiau bus...

Jūsų minčių begalybė

Yra daugybė žmonių, kurie mėgsta aiškint. Mėgstančių klausytis – 64 kartus mažiau. Tai kelia įtampą ir diskomfortą. Todėl ateity žmonės bus su jungtukais.

Kol to nėra, bedarbių armijos eilinius reiktų įdarbinti imtuvais. Aiškintojai (siųstuvas) tik perteikę šiems patirtį turėtų teisę grįžt į namus. Mat kankinti artimuosius – draudžiama.

Kuo ilgiau aiškini, tuo neaiškiau tampa. Todėl didesni už mus – tyli. Net spygliuočiai su lapuočiais nekariauja. Užtat ir linkstama prie nuomonės, kad miško gaisrus sukelia žmonės.

Žemę gaubia informacinis laukas, kuriame gali rasti viską, ką tik žmonės yra pagalvoję ar pasakę. Taigi kvailos mintys niekur neišnyksta. O kad kvailių yra daugysk daugiau nei protingų, nesunku įsivaizduot, koks beribis kvailybės okeanas virš mūsų... Štai kodėl tie, kuriems pavyksta prisijungt prie kosmoso, taip nušneka...

Nėr abejonės, kad šis okeanas vis plėtės, o abipusis ryšys – gilės.

Likimai

Kažkas beldžia į duris... Aš irgi pabeldžiu, pasiklausau... Anoj pusėj vėl beldžia ir net pašūkalis. „Ėhė-hėj!“ – atsiliepiu. Smagu!

Bet dažniausiai dienų dienom niekas nebeldžia. Dėl to nepanikuoju, suprantu, kad visi užsiėmę. Kartais net pats bandau kažką veikt. Sykį žmona rodė – rozetė sugedus...

(Kodėl ji man visą laiką rodo sugedusius daiktus? Paveikslą parodytų, ar ką...)

Rozetė – tai tokia vieta sienoj su dviem skylutėm. Purškieteliu į skylutes skystalo, kurį kartais purškiu sau į nosį. Jei nepadės, vadinasi, problema ne skylutėse – visoj sienoj. O gal net visam daugiaaukščiui – paskutinė stadija? Seniai negirdėti beldžiant...

Bet negi man visą namą išgriaut?

Sunerimęs einu prie durų ir beldžiu pats. Niekas neatidaro, niekas nelaukia...

Verkdamas grįžtu prie televizoriaus. Matau, kad kažkur yra kitoks gyvenimas...

Tik kam aš ten reikalingas?

Kasdieniai geri darbai

Mano kaimynas padirbo lazerį, kuris pripažintas geriausiu pasaulyje.

– Padirbtum koki naudingą daiktą! – bariaus. – Kainų numušėją, lygio pakėlėją...

Susigėdęs kaimynas pasitraukė iš fizikos...

Kitas kaimynas išvyko į NBA žaisti krepšinio.

– Žaisk ne už pinigus! – įspėjau išvykstantį. – Nerodyk blogo pavyzdžio vaikams. O tai ir tie už savo žaidimėlius ims iš tėvų reikalaut.

Kaimynas prisipažino, kad jam atsivėrusios akys.

Dar vienas mano kaimynas garsiai dainuoja ir kasmet tampa Eurovizijos nugalėtoju.

– Daugiau nebetapk, – įspėjau. – Kiti irgi nori.

– Tai kad man taip išeina, – raudonavo tas. – Aš esu geriausias.

– Visi mes galėtume būti geriausi, – raminau. – Bet žmogų puošia kuklumas. Aišku, gali užlipti į sceną spalvingais rūbais, mat sutinkam pagal drabužį. Bet užlipęs nešūkauk, nešokinėk – išlydim tai pagal protą. Gali ir išvis patylėt.

Kaimynas apsisprendė: laikysis trečio dešimtuko pradžioj...

O to kaimyno kaimynas jau du dešimtmečius mėto diską.

– Aš garsinu Lietuvą, – sako jis.

– Tu garsini iš blogosios pusės, – aiškinu. – Protingi daiktus ne mėto, o susirenka.

Kaimynas ėmė rinkti ir dabar visko namie turi – diskų, padangų, šarnyrų, važiuoklę, vario laidų ir net kartono lakštų...

O ano kaimyno kaimynas parašė knygą apie tą kaimyną, kuris dainuoja.

Sutikęs ilgai žiūrėjau į jį, bet tyčia nieko nesakiau, tik dūsavau.

Kitądien jis pasikorė miške...

Tie žmonės nebuvo blogi. Tai mes blogai elgiamės, kai užuot patarę abejingai prašliaužiam pro šalį.

Nerimti kultūriniai projektai

Žemę ir dangų sutvėrė toks Antanas Tveriaga. Dabar jis gyvena sode ir bemaž nieko nebedirba. Tačiau anuomet buvo didelis entuziastas – iš chaoso ir dulkių sukurdamo nereikalingus, bet apvalius, tvirtus ir gražiai besisukančius daiktus. Net šiandien niekas jų nesugeba atsukt ir išardyti.

– Mėnulį dariau tokį, kad būtų amžinai jaunas, – aiškino Antanas Tveriaga. – Bet kas išėjo... Mat ir pats buvau jaunas. Neturėjau nei įrankių, nei įgūdžių.

– O mėnesiena! – šūktelėjo Jonas. – Aš vertinu ją net labiau nei...

– Mėnesienos išvis būčiau nedirbęs, – raukėsi meistras. – Man visados norėjos paprastumo. Bet žmona... Bus gražiau! O iš to mat šešėliai, iškrypėliai...

Ilgai tada mąstėm apie įtartinę moterų misiją.

Tačiau nėra abejonės, kad vienas įdomiausių ir nereikalingiausių Antano Tveriagos darbų yra Žemės rutulys.

– Žemę dariau apvalią, idant smalsuoliai neprieitų prie krašto ir nenudriktų, – sykį prasitarė meistras. – Anuomet tai buvo rimtas iššūkis, mat visiems atrodė, kad dalis žmonių turės vaikšioti žemyn galvom.

Ilgai juokėmės. Kaip neseniai visi čia buvo tokie naivūs!

– O patys žmonės? – klausėm. – Kuriam galui tuos reikėjo padirbt? Koks yra žmonių tikslas?

Antanas Tveriaga dar bandė išsisukinėt:

– Kam jums tas tikslas? Ar negana, kad galit per žemę eit, viskuom stebėtis, džiaugtis ir...

– Kas iš to? – apstoję ratu, gniaužēm kumščius. – Jei Žemė apvali, tai kur nueisi!

Meistras paraudęs skėsčiojo rankom.

Kaip reik tuomet jam šonus aplamdēm. Antanas Tveriaga ilgai žagsėjo. Paskui paėjęs į šiaudus atsigulė. Mes gi nuėjom į krautuvę.

Ir tik Jonas, kuris buvo jauniausias ir dar nepratęs laikytis ant apvalaus besisukančio daikto, liko kieme, o Jonienė jį net už diržo prilaike.

Apie tai, kas ilgai buvo slepiama

1.

Liūdesį išrado Archimedas, panardinęs žmoną į vandenį. Žmona nebeiškilo, bet kilo liūdesys.

Mokslininkas akylai stebėjo, kaip liūdesys suspaudžia jam širdį („lyg žnyplėmis“ – užrašė papiruse), o akyse susiformuoja du skaidrūs lašeliai.

– Va ir žmonos nebėr... – atsiduso.

– Viskas praeina, – pajuokavo bičiulis Saliamonas.

Archimedui atleido širdį. Jis panardino į vandenį ir Saliamoną. Širdį vėl suspaudė.

Širdies judesiai Archimedui pasirodė įdomūs, ir jis užrašė: „Nedidelis liūdesys naudingas sveikatai.“

Deja, žmonės greit ėmė vartoti liūdesį – kaip ir visa kita – neribotais tūriais. Manoma, kad būtent dėl to liovėsi vystytis.

2.

Alzheimerio ligą išrado vokiečių mokslininkai 1901-aisiais. Bet šios ligos simptomai buvo pastebėti gerokai anksčiau.

Jau viduramžiais daugelis vyrų, nesuprasdami, kad serga, išeidavo iš namų, sėsdavo į laivus ir plaukdavo nežinia kur. Taip buvo atrasta Indija, Amerika ir kitos vietinių gyventojų seniai atrastos šalys.

Rusai net keliskart atrado Lietuvą.

Todėl manoma, kad ir šiais laikais dar daug ką galima atrasti, kad amžiaus gale pasaulio žemėlapiai gali visai kitaip atrodyt.

3.

Akmens amžiuoj buvo tik išorės pasaulis.

Vėliau, kai atsirado akmens anglys, gudragalviai suprato, kad visiems jų neužteks. Gudruolių įkalbėtas, Džefersonas išrado vidinį pasaulį.

Kvailesni tuoj ėmė gilintis į save, vildamiesi ten rasti ką nors vertingo. Besigilindami prarado ir ką turėję.

O gudruoliai gi toliau gilinosi į žemę – sėmė jau ne tik anglis, bet ir naftą, deimantus...

Taip atsirado socialinė atskirtis.

4.

Minkštąją galią, priešingai paplitusiai nuomonei, išrado ne rusų caras, o paprasta rusų moteris Marfa Semionova. Tai nutiko dar prieš karą su skitais.

Vėliau minkštąją galią ėmė naudoti visos pasaulio moterys. Manoma, kad ši galia net septynis kartus viršija NATO galią.

Užtat NATO retai ryžtasi veltis į konfliktus.

5.

Ilgesį išrado Ilja Muromietis. Iš pradžių ilgesys buvo naudojamas matuoti atstumams tarp Rusijos stepių. Vėliau paplito ir kitose šalyse.

Anglams išradus mylias, ilgesys tapo nebereikalingas. Deja, visi bandymai ilgesį patrumpinti naudos nedavė.

6.

Priešingai paplitusiai nuomonei, alkoholizmą išrado ne Veriga, o graikų vergas Zorba, greitai subūręs daug sekėjų.

Pirmieji alkoholikai buvo nuolat girti, linksmi ir niekuom nesirūpino. Dėl to amžinai surūgę blaivininkai juos žiauriai persekiojo.

Sykį jie pagavo Zorbą ir sukūlė indą su stebuklinguoju vandeniu. Ir anas pirmąsyk susimąstė: „O kas bus rytoj?“

Taip atsirado nerimas.

Ilgainiui žmonės ėmė tiek nerimaut dėl rytojaus, kad visai liovėsi džiaugtis šiandiena. Gyvenimas ėmė blogėti, ir tai vis dar tęsiasi.

Šventės ir kiti reiškiniai

Ko tujei virkauji: suėdei mano gyvenimą...

Kiek yra tokių, kurių gyvenimai niekam nereikalingi!

(Molis Valentinas. „Apie laimę“, p. 305)

1.

Kiek yra šventinių dienų, tiek ir geriu.

O ką daryt? Tik priešas, gyvenantis už ryšio zonos ribų, gali pasiūlyti žiūrėti televizorių. Juk pažiūrėjus, net darbo dienom ima drebėti rankos, gniaužtis kumščiai, norisi nieko nebematyt.

Skaityti knygas... Geriausios jau kažin kada perskaitytos, o nuo euroromanų – tie patys simptomai...

Aplankyti draugą... Pakalbėję apie orus ir sportus, prisiminsim jaunas dieneles. Tuoj prie taurės...

Galima išvažiuot į gamtą, atsisėst ant marių kranto... Bet kiek ten gali tuščiom sėdėt? Ir vėl tas pats.

Kapstyti sode? Ką ten iškapstysi? Mano pati nėra tokia baisi, kad turėčiau slėpti butelius po žemėm.

Tai gal likti namie, šluoti grindis ir šluostyti dulkes? Vien nuo tokios minties ima džiūti gerklė.

Nueiti į simfoninės muzikos koncertą.

Patys pabandykit! Jau geriau kopti į kalnus, lįsti į urvus, ieškoti užkeiktų lobių ir žūti tyloje.

Bet kam tos kančios? Galima ieškoti priekabių.

Tai labai įtempta ir suveržia dieną. Vietoj buvusios tuštumos galvoj atsiranda net minčių. O rimtą šeimyninį konfliktą taip lengva pradėti nuo kokios nori smulkmenos...

– Kur mano akiniai?

Balse grėsmės gaidelė. Gerai!

– Tu nenešioji akinių.

Gal be reikalo nuo akinių pradėjau. Bet tęsti – įmanoma.

– Akiniai ne skrybėlė. Jų nenešioja. Jais nosį balnoja.

– Nesikabinėk prie žodžių!

Lukteliu, kol many užverda ir smagiai sukunkuliuoja pyktis. Jausmas – lyg po taurės.

– Ar tai aš kabinėjus?!

– Tu niekad neturėjai akinių.

– Kas nekaišioja nosies, kur nereikia, tam nebūtina ją balnot.

Taikli pastaba. Mano pati su akiniais.

– Kuo čia dėta nosis? Akiniai – akims!

Moteriškė jau nervinasi. Vadinas, demonstruoju aukštą klasę.

– Aš nežiūriu pro akinius todėl, kad tave blogiau matyčiau.

– Ką nori pasakyti?

– Pasakiau, ką norėjau. Jei nesupranti...

Dabar pats metas su neviltim – bet sykiu ir su savo išskirtinumo žyme – šūktelt: „Niekas manęs nesupranta!“ Trinkelt durim ir išeit į barą.

Aš juk noriu kitaip gyvent!

Tai kad nėra kito kelio...

Trečiąją švenčių dieną aptemęs kiūtojai namie...

Staiga įėjo daili ponja, atsigulė į mano lovą.

– Laimingi būsime kartu! – tiesė rankas.

Ir bemat šviesiau tapo. Drąsiai žengiau lovon – visados troškau laimės dviese...

Tik ar buvo taip?

Bet kodėl kitiems – būna? Ryta susipažįsta su ponja, vakare – ana jau lovoj.

Aš gi kai kurias pažįstu daugel metų, o jos vis tiek neateina. Gal vyrai neleidžia? Bet aš juk neketinu su jų moterimis gyventi! Aš tenoriu, kad moterys imtų mane kaip žaislą, kaip uždelsto veikimo sieks bombą, nes greitai veikti aš negaliu.

O gal jos neateina todėl, kad privengia mano žmonos? Bet žmonos aš nė nematau apgaudinėti! Būtent todėl ir pageidauju, kad moterys pačios vaikšiotų pas mane į namus.

– Jūs su kita? – kyšteltų galvą žmona.

– Taip, aš su kita, – atsakyčiau. – Pataisyk, mieloji, skrebučių su parmazonu ir įpilk krupniko du po penkiasdešimt.

Tai kur čia apgaulė?

Gal žmonai nepatiktų, kad aš lovoj su kita? Bet jeigu ji nenori, kad man būtų geriau, vadinasi, pati apgaudinėja mane, sakydama, kad myli.

Aš tenoriu, kad tarp žmonių viskas būtų paprasčiau – tada būtų patogiau gyventi.

Pramogos

Mėgstu ant operacinio stalo gulėt, nes tada jaučiuos labai reikšmingas. Dailios panelės ir net rimti ponai tik zuja aplinkui.

- Gal supainiojot mane su kuom nors? – teiraujuos.
- Kad ne! Jie gali net mano rentgeno nuotrauką parodyt.
- Nusigrėžiu. Nuotraukose aš visados išeinu negražiai.

Operacinėj sterilu, todėl vienas profesorius aštriu daiktu atveria man pilvo ertmę ir rūkydamas slapčiom vis krato ten pelenus.

- Kitas taikosi koją nupjaut.
- Šita koja man dar bus reikalinga, – perspėju.
- Sumišęs daktaras ima stalo koją brūžint.
- Aš tik pajuokavau, – teisinasi.
- Čia ne vieta juokams! – subaru.

Tada jie susikaupia ir jau rimtai ima kažką dirbt. Tik viena seselė vis prunkščioja, kol neapsikentęs profesorius paslepia mano daiktus daiktadėtyje.

Paskui jiems nusibosta terliotis – nusprendžia mane užmigdyt.

– Aš turiu namus! – protestuoju. – Ne iš gatvės atvežė! Ateis žmona pasiimt...

Pats netikiu tuom, ką šneku. Dėl ko mane turėtų pasiimt? Po šitiek metų bendro gyvenimo!..

Dabar kitaip gyvenčiau. Bet per vėlu...

Tyros širdys

Šventadieniais mėgstu lankytis pas kampinginkus Drungilus. Kitados, kuriant informacinę visuomenę, šiedu žmonės – beje, dar anaipol ne remtino amžiaus – per klaidą liko neprijungti prie interneto. Šiandien aš labai dėl to džiaugiuos. Čia nurimsta jausmai ir atgyja širdis, čia aš pasisemiu jėgų ir grįžęs sostinėn vėl galiu lenkti nugarą virtualiose plantacijose.

– Kažin kodėl po sekmadienio ateina pirmadienis? – klausia Drungilas.

Kol aš mąstau, ką atsakyti, į pokalbį įsijungia Drungilienė.

– Aš manau, taip yra todėl, kad Žemė sukasi iš Vakarų į Rytus.

– Bet Lietuva taigi sukasi į Vakarus! – prieštarauja Drungilas.

– Buvau pamiršęs, tėveli, – moteris parausta it sniegena.

– Nieko, – ramina Drungilas. – Yra šalių, kurios metų metais nesisuka.

– Tai ne demokratinės!

– O Suomija! Ten būna tik antradienis ir sekmadienis.

– O šeštadienis?

– Šeštadieniais daug girtų. Dėl to jie padarė taip, kad šeštadienio nebebūtų. Kam prireikia šeštadienio, tas važiuoja Rusijon.

– Moka žmonės susitvarkyti. Gal po pietų ir pas mus taip bus?

– Bus, – Drungilas uždega žvakę. – Šiandien sukanka lygiai dešimt metų nuo tos dienos, kai paskutinį kartą... Trys patiekalai!.. Kotletas... Šnicelis... Baltazaras... Kur jie dabar?

– O pusryčiai! – Drungilienė pakyla ir susijaudinusi vaikšto po kampą. – Pusryčiai taigi buvo!

– Buvo. Bet ne pas mus.

– Ar tiesa, kad pusryčius išrado anglai?

– Taip. Kažkoks Smitas iš Liverpulio. Beje, įdomu, kad niekas tada neįvertino pusryčių naudos. Vargšas buvo pakeptas ant laužo ir patiektas pietums.

– Še tau! Bet kas gi tada buvo iki pietų?

– Nieko. Iki pietų nieko nebuvo.

– Kaipgi žmonės gyveno?

– Koks ten gyvenimas... Užtat dabar! Anglai pavalgo pusryčius ir eina gult.

– Ak, kaip norėčiau ten gyvent!

– Visi norėtų. Bet Anglija maža.

– Anglai galėtų kitur gyventi. Jie moka angliškai.

– Tas tai teisybė...

– O kažin kuom pusryčiai skiriasi nuo vakarienės?

– Vakarienė būna vakare. O pusryčiai – ryte.

– Ir viskas? – moters akyse ašaros.

– Deja... – vyras užgesina žvakę. – Kiti sako, neva pusryčiams patiekiamas omletas su pienu, o vakarienei – kukurūzų burbuolės su kava. Bet, mano manymu, tai nieko nekeičia. Juolab jei kava su pienu.

– Kava su pienu? – moteris išblykšta. – Gamtoj to nėra!

– Anglijoj nėra gamtos. Ten angliški parkai.

– Ar lietuviai kada nors taps anglais?

– Po Mykolinių tai bus privaloma.

- Bet ar sulauksim?
- Ko gi nesulaukt? Laiko turim.
- O laikas – pinigai!
- Vadinas, ir pinigų turim.

Džiaugsmas užlieja sielas. Sėdim ir tylim – net vienas neatsargus žodis gali viską pagadinti.

Šeimyninė erotika

Morkus labai norėjo miegoti su moterim. Slankiojo paniuręs ir skundėsi žmonai:

– Mat kas išėjo...

– Jei pamiegotum su kokia, tai gal ir praeitų, – svarstė žmona.

– Su ta gal ir praeitų, – dūsavo Morkus. – Bet jų anava kiek! Pravėręs langą, šaukė:

– Ei, moterys! Belskitės ir gulkitės...

Atsigręžęs į žmoną, tik rankom skėsčiojo.

– Matai, kad nesupranta...

Morkienė labai gailėjo savo žmogaus. Kartais net į lovą priimdavo...

Bet kas iš to?

Išmanūs intymūs santykius

Užėjau pas kaimyną. Bet jo nebuvo.

– Einam į lovą, – siūlo kaimynė.

– Lovoj aš esu buvęs...

Ta vis tiek vedasi, nutraukia apklotą.

– Štai lygintuvas, kurį būtina sutaisyti, – aiškina. – Rėmus reikia sukalt, taburetei kojas susukt, tabokinei dangtelį priveržt...

Lyg aš nežinočiau, kad geras vyras pats privalo atspėti ir išpildyti visus moters įgeidžius!

O tiek toj lovoj visko priversta!.. Lig aušros plūkiaus.

– Mano vyras lovoj prastesnis, – išlydėdama rausta kaimynė.

Tokie žodžiai kiekvieną sužadins! Todėl išeidamas dar duris žaliai nudažiau.

Gal ir anas nebebijos pareit...

Apie tai. kas svarbiausia

Visa, kas gera, ateina iš pietų. Pavasaris... Vasara... Bet ilgai neužtrunka. Gerai, kad nors pietūs pasilieka. Pietauti galime kasdien.

Aš moku ir mėgstu valgyt, nors neatsimenu, kada to mokinaus. O kiek yra dalykų, kuriuos ilgai ir sunkiai kimšau į galvą, ir vis tiek ten tuščia...

Šaukštas – tai lovelis su koteliu. Lovelį panardiname į lovį, kuriame tyvuliuoja pirmieji patiekalai, pasemiame ir nešame prie burnos. Šaukštui esant pusiaukelėj, įvyksta stebuklas – burna savaime prasižioja! – šaukštą nešame toliau ir galiausiai supilame į atsivėrusią ertmę.

Pirmųjų patiekalų ryjame ribotai, nes laukia antrieji, kurių gali būti neriboti kiekiai. Kompleksuoti, isteriški asmenys antruosius pjausto peiliais ir drasko šakutėmis į smulkius gabalėlius, o normalūs – ima juos pirštais ir kemša į burną stambiu planu.

Valgyti liaujamės dviem atvejais: arba lėkštėj nieko nebelieka, arba lėkštėn ima kristi iš burnos ten sukimšti gabalai. Arba – ypatingais atvejais – koks piktadarys, talžydamas lazda šonus, nuveja mus nuo stalo.

Vakarienę nuo seno rekomenduojama atiduoti priešui. Todėl stengiamės gyventi taip, kad priešų neišgytume. Tada net kelias vakaro valandas galėsime maloniai praleist prie televizoriaus. Įdomu, kad pats televizorius neturi nei skonio, nei kvapo, tačiau, jį įsijungus, kaipmat išsiskiria skrandžio

sultys, ima varvėti seilės – visas organizmas pasiruošia dar-
niam valgymo procesui. Jei nebūtų vakarienės, nebūtų rei-
kalingas nė televizorius, nes tai, ką jis rodo, žiūrėti neval-
gant – neįmanoma. Todėl, kai nebegalime valgyt, televizorių
išjungiamo ir žengiamo į lovą.

Norint, kad vakarienė būtų kaip šventė, privalu valgyt
prie televizoriaus vienam arba su asmeniu, kuriam nebūtina
rodyt dėmesį, pvz., su žmona. Jokių būdu nevalia į kairę ir
dešinę švaistytis neatsargiais pasiūlymais: „Gal norėtumėte
su manimi pavakarieniaut?“ Mat kai kurios damos tokius žo-
džius supranta prancūziškai.

Deja, nieko gero neįmanoma pasakyti apie pusryčius. Taip
yra todėl, kad pusryčiaujant neapleidžia įtarimas, jog prieš
akis ilga ir sunki diena, pilna visokių reikalų, ir kiekvie-
nas – daug syk nuobodesnis už valgymą. Tad pusryčius prary-
jame kaip vaistus: jie reikalingi tik tam, kad ištvirtume laiką
iki pietų, kur mūsų laukia pirmieji ir antrieji, mums nepaly-
ginti mielesni už valdiškose įstaigose mūsų laukiančius pir-
muosius asmenis, o namuose – antrąsias puses.

Ir vis dėlto pasitaiko tipų, kurie ir pietus, ir net vakarienę
praryja it pusryčius. Tokiais nepasitikėkime. Tokių šalinki-
mės. Tai blogi žmonės, o gal net ne mūsų šaliai.

Pagaliau tai nedora. Milijonai sėja, ravi, kulia, mala, kepa
ir verda... O tu pribėgi ir per penkias minutes paverti visą šį
triušą... Pats žinai kuom.

Todėl sakau: jūs, nuolat skubantys, ėskit tik antrinius naf-
tos produktus, trečiojo pasaulio atliekas ir pirmojo išmatas.
Kitką suvalgysim mes.

Geram, sveikam maistui reikia sveikatos, dėmesio ir meilės.

Pasleptas geris

Žinau, kad gerai ten, kur mūsų nėra. Bet nežinau, kodėl. Kas ten tuomet vyksta? Kokie nuostabūs dalykai? Ir kodėl visa tai baigiasi, kai mes ten pasirodom?

Mįslingi, nesuvokiami reiškiniai...

Bet gerai, kad jie egzistuoja – suteikia mums galimybę greitai ir pigiai padaryti gera savo artimiesiems. Užtat gatvėse tiek daug nežinia kur einančių, važiuojančių. Pilni barai svyruojančių – grįžti ar dar pabūt?..

Dūlinu gatve... Anava mano namų languose žiebiasi jaukios šviesos... Ten gerai.

Tik štai atsilapoja durys, ant slenksčio – aš...

Net šiurpas nukrečia. Ar aš koks išsigimėlis?

Šliaužiu pro šalį... Tebūnie namiškiams geriau.

Bet smagu žinoti, kad tiek daug priklauso nuo manęs.

Vėjai ir miltai

Prie didelio kelio stovi mažas vėjo malūnas. Yra ir sparnai, bet kai vakaruos leidžiasi saulė, malūnininkas Puipa vis dažniau sėdi ant slenksčio, liūdnai žvelgdamas į tolumą.

Aplinkui gyvena vien smulkūs ūkininkai, smulkūs jų derliai, dar smulkesni centai. Tylu malūne... Tik Viešpats nenuilsdamas suka savo girnas ir sumaltus žmonių gyvenimus tarsi maišus veža pro malūną smėlio kalnelin.

O Puipa retkarčiais mala tik vėją. Vietiniams, žinia, tokio daikto neįsiūlysi, tad bando pardavinėt pravažiuojantiems prancūzams.

– Laisvas ir nepriklausomas lietuviškų panemunių vėjas! Daugsyk pervarytas per kišenių skyles. Aukščiausia rūšis! Europoj tokio jau negausit!

Mal tą vėją laiko supylęs į maišus, apklijavęs herbais, užtepęs „Made in Lithuania“. Vienas kitas prancūzpalaikis, žiūrėk, ir susigundo. Jiems tai egzotika. Ir vis klausia:

– O kam jūs tą vėją malat?

– Mūsiškiai ir šūdą mala! – išdidžiai atsako Puipa. – Bet tai jau viršutiniuose sluoksniuose. Man dar toli.

Prancūzai žiūri išpūtę akis: ir iš kur tokiam tamsiam užkampy tiek šviesių, išradingų žmonių?!

Išvažiuoja pažadėję negailėt rekomendacijų.

Keliai. Mašinos. Žmonės

1.

Nuo šeškinės kalvų Grigalius taip bylojo:

– Yra žinoma: greičio mėgėjai tik į ką nors atsitrenkę supranta, kad nereikėjo skubėti. Tai gal reiktų juos dar prieš kelionę sutrenkt? Kas sopančiais šonais prie vairo atsisės, tas dar didesnę sopolį kentėtų nebenorės! Tad vienas specialiai išlaužtas šonkaulis apsaugos nuo daugybinių kaulų lūžių.

– Baigsis karas keliuose, – džiaugėsi Grygas.

– Taip pat reiktų sustabdyti kiekvieną mašiną ir pareikauti, kad vairuotojas specialiais dokumentais įrodytų būtinumą kažkur važiuoti. Jei tokių popierių nėra – pliekt rykštėm per užpakalį, kad ilgai negalėtų atsisėsti prie vairo.

– Tai sumažėtų spūstys!

– Mašinų išvis nereik! – rūstavo Grigalius. – Skaitydami senuosius raštus, nerandame žinių, kad žmonės kažkur nepėjo pėsčiom.

– Gyvenimas gerė-ė... – bliovė Grygas.

– Anuomet tai niekas negalvojo apie gerėjimą, – sakė Grigalius. – Tada žmonės gyveno, o ne gyvenimą gerino. Mat gerindamas tiek nusikamuoja, kad nė nebesinori gyvent.

– Ir moterų nereik, – norėdamas įsiteikti tarė Grygas.

Grigalius linktelėjo.

– Bet kol yra, jos turėtų vaikščioti apsisiautusias juodais

škurliais, o po škurliais dar juosėt diržus su sprogmėmis. Tada vyrai kitaip elgtųsi! Gal gyvenimas ir pagerėtų.

– O kas yra gyvenimas? – klausė Grygas.

– Iš kur man žinot? – pyktelėjo Grigalius. – Matyt, kažkas priešinga žmogui ir ne pas mus.

– Tada gerai.

2.

Pastebėjau, kad automagistralėj mes prasilenkiam dar didesniu greičiu nei gatvėj, todėl jaučiamės dar svetimesni kitiems. Ir kuo automobilio greitis artimesnis šviesos greičiui, tuo vairuotojas jaučiasi vienišesnis.

Važiuojantys priešingom kryptim, aišku, yra visai skirtingi žmonės, tad be reikalo mes bandom su jais užmegzt kontaktą, perjunginėdami šviesas iš tolimųjų į artimąsias. Šie tipai mums niekad nebus artimi.

Važiuojančius viena kryptimi vienija panašios pažiūros. Šit vairuoju kelio viduriu, iš paskos atlekiantis automobilis žybsi šviesom, ieško kontakto. Žaismingai pasukalioju vairą, kad pasikraipytų maniškės užpakalis. Tegu anas žino, kad yra man patrauklus.

Jis aplenkia ir tūpteli po pat maniškės nosim, lyg ketindamas kiaušinį padėt. Vadinas, netradicinės orientacijos.

Tradicinės – orientuojasi į policininką, nors partnerius kely reiktų rinktis atsargiau. Žiemą žalias policininkas puošia pakelę. Bet vasarą jis nereikalingas.

Kai aš buvau jaunas vairuotojas, išvydęs kely policininką, būdavo, paleidžiu vairą ir iškeliu rankas. Daugsyk dėl to nukentėjau.

Paikos baimės! Dabar jau žinau: kai tave sustabdo policininkas, svarbiausia – nesiginčyt ir nemeluot.

Sykį vienas pasiteiravo:

– Jūs girtas?

– Taip, – atsakiau. – O jūs?

– Dar ne!

– Tai ko laukiam?

Susėdom šalikelėj... Butelį visados vežiojuos vietoj draudimo poliso.

Aš padainavau, jis padirigavo savo lazdele... Leidžiantis saulei, tariau:

– Teisių neturiu. Vairuot nemoku. Ir akinius pamečiau... Eisiu verčiau pėsčias.

– Dar po mašina papulsi! – policininkas net pravirko. – Važiuk.

Ir pagrūmojęs lazdele pridūrė:

– Nelaukime, kol avarinę situaciją sudarys kitas, – sudarykime ją patys!

Šie seno vilko žodžiai giliai įsmigo mano jaunon širdin.

Kartais automobilis sustoja, nors aš jo nestabdžiau.

Išlipu. Pakeliu dangtį. Žiūriu į laidų ir vamzdžių raizgalyne. Panašu į žmonių santykius. Kitom aplinkybėm gal ir įdomu būtų...

Paimu raktą. Pasukioju kažkokį varžtą. Žinau, kad nuo to niekas nepasikeis...

O kartais būna, kad ne važiuoji, o eini. Ir vis tiek sustoji.

– Kur ašėjau? – klausai savęs. O kai prisimeni: – Ar reikia ten eiti? Kas iš to bus?

Ir jau atrodo, kad apskritai nėra kur eiti, kad gyvenimas praeina, o žmonės – ne. Ir net jeigu eitum labai greitai ir teisinga kryptimi, gyvenimas vis tiek praeis greičiau, be to – į priešingą pusę.

Aišku, šios mintys reiškia tik tiek, kad galvoje atsisuko kažkoks varžtelis. Bet juk nepakelsi kiaušo, nepriverši.

Atsidūsti ir vėlėk eini tarsi Imanuelis K.: moralė kišenėj ir žvaigždėtas dangus viršum galvos.

Kad kelias nedulkėtų

Vasarą norisi kuo plačiau pakeliaut, kuo daugiau pamatyt.
Tik va pinigėlių ne kažin kiek...

Ir vis dėlto išmaniam piligrimui, šį tą nutuokiančiam apie nacionalinio charakterio ypatumus, tai ne kliūtis. Yra gi natūralių energijos šaltinių, kurie patys atsinaujina...

Išeinu į kelią su maišu, įlipu ir užsirišu.

Po kiek laiko išgirstu lietuvių:

– Ėgi pilnas maišas!

– Kažin, kas ten yr?

– Nešam, kol nieks nemato! Paskui pažiūrėsma.

Stveria maišą, tempia net pūkšdami...

Paskui radę mane, aišku, tik spjaudosi. Bet negi temps atgal? Numeta pakelėj, o aš vėl užsirišu.

Prabėga vos kelios minutės – vėl kažkas neša...

Taip ir keliauju po Lietuvą.

Trūkumai: nedidelis greitis, prastas matomumas.

Privalumai: nulis centų už kelionę plius galimybė nemokamai klausytis intymių pokalbių.

Norintiems šitaip keliaut po Europą pravartu išsiaiškinti, kiek kurioj šaly yra mūsų tautiečių. Rekomenduotinos kelionės maišais po Ispaniją ir Jungtinę Karalystę.

Taipogi tikėtinos sėkmingos kelionės, naudojantis vietinių nešikų paslaugomis: po Lenkiją, Latviją ir centrinės Rusijos gubernijas.

Tai pasiteisins

Kaip lėktuvas gyvuoja skrydyje, taip lietuvis – žinutėse ir skambučiuose. Manoma, kad augančiam organizmui per parą būtina gauti ir išskirti ne mažiau kaip po šimtą žinučių.

Gali būti. Jaunimas dabar labai mutavęs, omniškai tele-modifikuotas. Normaliom sąlygom gal ir neišgyventų.

Bet su tais, kurie jaunystę praleido be mobiliųjų priedų, drąsiai darom eksperimentą: atimam telefonus ir metam į krosnį.

Daugelis šoks įkandin. Užstūmę sklendes, stebim stabilijų elgesį.

Nėra žinutės, nėra skambučio. Valandą, dvi... Žmogui ima atrodyti, kad nėra ir jo paties.

O pasaulis nepasikeitė!

Apima jausmas, kad esi niekam nereikalingas.

Bet blaivas žmogus taip ir turi jaustis. Ir tai nėra blogai.

Suvokęs, kad esi nereikalingas, liaujies bartis šeimoj, bur-noti prieš valdžią, piktintis pasaulio sąranga. Galima pradėti gyvent.

Gyveni tada jau ne todėl, kad „gyventi – reikia“. Gyveni šiaip.

Jeigu reikia – anoks ten gyvenimas.

Bet ko tik žmonės neprasimano! Aikštėj girdėjau streikuojančius rėkiant:

– Valgyt taigi reikia!

Net šiurpas nukrėtė. Jeigu ir man reiktų?
Kaipmat skrandis sustreikuotų.
Aš valgau dėl to, kad man skanu.
O būna, žmogus sako: „Reikia dirbt!”
Ir nueina susiraukęs. Tai ką toks padirbs?
O kai nereikia... Dirbi savo malonumui. O taip dirbdamas,
netyčiom gali ir kitų džiaugsmui ką padirbt.

Nauji keliai lovoje

Sėdėjau prie stalo ir kūriau Lietuvos modernizacijos projektą. Su pirmaisiais saulės spinduliais nušvito galva, ir aš supratau, kad apie trisdešimtuosius pensininkai išnyks savaime. Ar verta šiandien eikvoti jėgas, kovojant su jais?

Verčiau smogt ateinančiai pensininkų kartai, dabartiniams penkiasdešimtmečiams.

Padėjęs tašką, išėjau pas kaimyną. Gatvėmis šlaistėsi laisvieji radikalai, susidarantys iš antrinių žaliavų skylant partijoms...

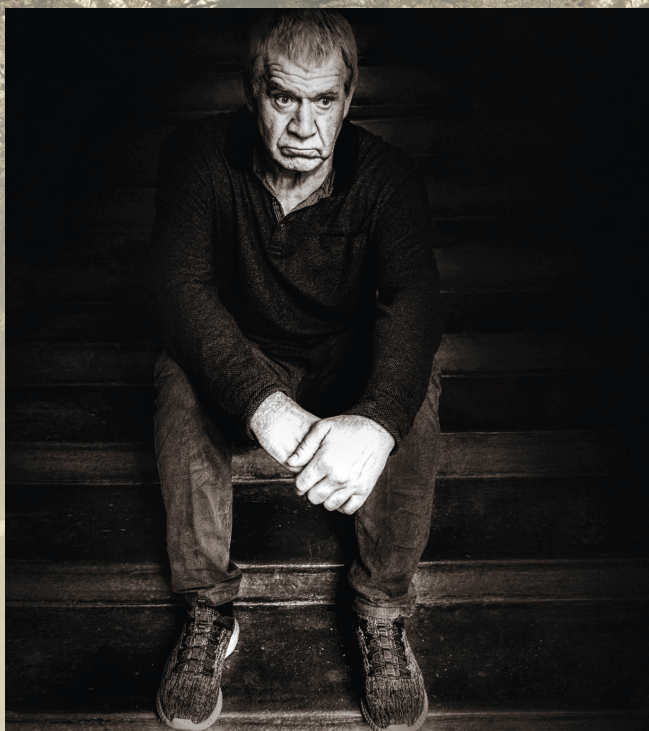
– Mečiau sau iššūkį, – pranešė kaimynas. – Gulėsiu lovoj iki vakaro.

– Puikus iššūkis, – gyriau. – Gal net pats gražiausias ir drąsiausias šiais visuotinės skubos laikais.

– Kai guliu, nejaučiu gyvenimo tempo, – aiškino tas gudrus senis. – O kai guliu ant vinių, gyvenimo tempas itin sulėtėja. O va kai ant nusmailinto kuolo sėdžiu, laikas visai sustoja.

Padėkojau ir atsisveikinau. Labai knietėjo pačiam išbandyt.

A. Aleksandravičiaus nuotr.

*...Gal dar belsiuos lyg lietūs paklydę,
Gal dar siautėt bandysiu pūga...
O galbūt ant širdies tau nukritęs
Nepagydoma liksiu liga...*

Juozas Erlickas

ISBN 978-609-466-526-4

TYTO ALBA

Pirkite internetu
www.tytoalba.lt